

Suvestinė redakcija nuo 2017-07-08 iki 2020-05-08

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [3-128](#), i. k. 1092230ISAK00A1-707

Nauja redakcija nuo 2017-07-08:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL STATYBINIŲ KELTUVŲ NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2009 m. gruodžio 30 d. Nr. A1-707

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 5 straipsnio 2 punktu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 817 „Dėl teisės aktų, būtinų Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymui įgyvendinti, patvirtinimo“ 2.3 papunkčiu,

t v i r t i n u Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisykles (pridedama).

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRAS

DONATAS JANKAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2009 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. A1-707

STATYBINIŲ KELTUVŲ NAUDOJIMO IR PRIEŽIŪROS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

1. Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklės (toliau vadinama – šios Taisyklės) nustato reikalavimus, kaip turi būti pradedami naudoti, naudojami, prižiūrimi statybiniai keltuvai ir tikrinama jų techninė būklė.

2. Taisyklės taikomos visų tipų ir parametrų statybiniams keltuvams, skirtiems žmonėms ir kroviniams kelti (kaip apibūdinta LST EN 12159 standarte), ir krovininiams statybiniams keltuvams su prieinamomis platformomis (kaip apibūdinta LST EN 12158-1 standarte) (toliau vadinama – statybiniai keltuvai).

3. Naudojant statybinius keltuvus ir atliekant jų priežiūrą, būtina vadovautis gamintojo pateiktais statybinio keltuvo naudojimo dokumentais, šiomis Taisyklėmis, Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo, Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.102 „Dėl Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai), kitų teisės aktų, reglamentuojančių statybinių keltuvų naudojimą, reikalavimais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

4. Neteko galios nuo 2017-07-08

Punkto naikinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

5. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **Kasdienis statybinio keltuvo patikrinimas** (toliau – kasdieninis patikrinimas) – statybinio keltuvo veikimo, valdymo funkcijų ir saugą užtikrinančių priemonių patikrinimas, atliekamas kiekvieną dieną arba pamainą prieš statybinio keltuvo naudojimą, siekiant nustatyti, ar statybinio keltuvo techninė būklė tinkama, ar jis yra saugus ir gali būti naudojamas.

5.2. **Krovos aikštelė (sustojimo aikštelė)** – pastato ar konstrukcijos aikštelė, skirta kabinai ar platformai pakrauti ir iškrauti.

5.3. **Pavojaus zona** – bet kuri erdvė statybiniame keltuve ir (arba) jo aplinkoje, kurioje asmeniui gali kilti pavojus.

5.4. **Remontas** – sudilusių, mechaniškai pažeistų ar dėl kitų priežasčių netinkamų naudoti statybinio keltuvo dalių, mazgų keitimas ar taisymas, nekeičiant statybinio keltuvo techninių charakteristikų.

5.5. **Statybinis keltuvas** – laikinasis kėlimo įrenginys, važinėjantis tarp sustojimo (krovos) aikštelių statybvietėse, turintis platformą, kabiną ar kitą krovinį laikantį įtaisą bei kreipiamąsias ir yra skirtas žmonėms ir kroviniams arba tik kroviniams kelti.

5.6. **Vardinė apkrova** – didžiausioji apkrova, kurią pakelti suprojektuotas statybinis keltuvas, jį naudojant pagal gamintojo nurodymus.

5.7. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl Techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“ (toliau – Techninis reglamentas „Mašinų sauga“), vartojamas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

6. *Neteko galios nuo 2017-07-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

7. Pradedami naudoti nauji statybiniai keltuvai turi atitikti Techninio reglamento „Mašinų sauga“ reikalavimus. Iki Techninio reglamento „Mašinų sauga“ įsigaliojimo pagaminti ir naudojami statybiniai keltuvai turi atitikti Darbo įrenginių naudojimo bendrųjų nuostatų 1 priedo reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

8. Gamintojo pateikiami statybinio keltuvo naudojimo dokumentai (atitikties deklaracija ir sertifikatas, surinkimo, naudojimo, priežiūros bei reguliavimo instrukcijos, priežiūros žurnalas) turi būti saugomi visą įrenginio naudojimo laiką.

9. Jeigu statybinio keltuvo naudojimo metu arba atliekant jo techninės būklės tikrinimus iškyla neatitikimų tarp reikalavimų, pateiktų gamintojo naudojimo dokumentuose ir šiose Taisyklėse, turi būti vadovaujamas reikalavimais, pateiktais gamintojo naudojimo dokumentuose.

10. Statybinio keltuvo savininkas gali pasirinkti statybinio keltuvo nuolatinės priežiūros organizavimo būdą – atlikti nuolatinę priežiūrą savo jėgomis (kai turi darbuotojų, turinčių tinkamą kvalifikaciją ar specialių žinių ir įgūdžių, kaip nustatyta Reikalavimuose darbuotojų, kuriems pavesta atlikti potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą ar juos pertvarkyti, ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų kvalifikacijai arba specialioms žinioms ir įgūdžiams, patvirtintuose Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. A1-333 „Dėl Reikalavimų darbuotojų, kuriems pavesta atlikti potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą ar juos pertvarkyti, ir darbų su potencialiai pavojingais įrenginiais vadovų kvalifikacijai arba specialioms žinioms ir įgūdžiams patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas Nr. A1-333)) arba nuolatinę priežiūrą pagal sutartį perduoti juridiniam asmeniui, turinčiam Nuolatinės potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros licenciją teikti statybinių keltuvų nuolatinės priežiūros paslaugas (toliau – licencijuota įmonė). Sutartyje turi būti nurodytos perduodamos pareigos pagal Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 10 straipsnio 3 dalies nuostatas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

11. Jei statybinis keltuvas išnuomojamas (suteikiamas laikinai pasinaudoti) kitam naudotojui (nuomininkui) – fiziniam arba juridiniam asmeniui, turi būti sudaroma nuomos (panaudos) sutartis.

12. Statybinio keltuvo nuomos (panaudos) sutartyje turi būti aiškiai apibrėžtos keltuvo savininko ir nuomininko (panaudos gavėjo) pareigos ir atsakomybė, susiję su keltuvo nuolatinė priežiūra ir saugiu statybinio keltuvo naudojimu nuomos periodu.

13. Statybinio keltuvo savininkas keltuvo nuomininkui (panaudos gavėjui) turi pateikti visą informaciją, būtiną saugiam keltuvo naudojimui užtikrinti.

14. Statybiniai keltuvai turi būti įrengiami ir naudojami vadovaujantis gamintojo pateiktais keltuvo naudojimo dokumentais ir statinio statybos projektu, jeigu tai numatyta projekte.

15. Jeigu statinio statybos projekte yra numatytas atitinkamo statybinio keltuvo naudojimas, o bus naudojamas kito tipo statybinis keltuvas, turi būti tikslinamas ir statinio statybos projektas.

II SKYRIUS

STATYBINIO KELTUVO PRIPAŽINIMAS TINKAMU NAUDOTI IR REGISTRAVIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

16. Savininkas, prieš pradėdamas naudoti statybinį keltuą, turi sudaryti sutartį su pasirinkta įgaliota potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaiga (toliau vadinama – įgaliota įstaiga) dėl keltuvo techninės būklės tikrinimų.

17. Įgaliotai įstaigai patikrinus statybinį keltuą ir pateikus išvadą, kad keltuvas įrengtas tinkamai ir yra saugus naudoti, savininkas privalo statybinį keltuą įregistruoti Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 9 d. nutarimu Nr. 645 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro įsteigimo ir Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

18. Laikinais įvežti į Lietuvą ir ribotą laiką naudojami statybiniai keltuvai turi būti registruojami potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre konkrečiam naudojimo laikotarpiui.

19. Iš potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro savininkas turi išregistruoti statybinį keltuą, kai šis įrenginys nenaudojamas (dėl techninių priežasčių įrenginys netinkamas naudoti, sugadinamas ar savininkas dėl ekonominių ar kitų priežasčių nusprendžia, kad įrenginį eksploatuoti netikslinga, arba įrenginys parduotas) ir grąžinti registracijos pažymėjimą registro tvarkymo įstaigai.

20. Išregistruotą statybinį keltuą naujai įsigijęs savininkas turi sudaryti sutartį su pasirinkta įgaliota įstaiga dėl keltuvo techninės būklės tikrinimų ir iš jos gavęs išvadą, kad keltuvas įrengtas tinkamai ir yra saugus naudoti, privalo jį pakartotinai užregistruoti potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre.

21. Jeigu statybinis keltuvas yra nenaudojamas daugiau kaip 12 mėnesių, savininkas apie tai privalo informuoti įgaliotą įstaigą, su kuria jis yra sudaręs sutartį dėl techninės būklės tikrinimų.

22. Iš savininko gavusi pranešimą apie laikinai nenaudojamą statybinį keltuą, įgaliota įstaiga privalo atžymėti potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre, kad įrenginys laikinai nenaudojamas.

23. Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre neregistruotus statybinius keltuvus naudoti draudžiama.

III SKYRIUS

STATYBINIŲ KELTUVŲ NAUDOJIMAS IR PRIEŽIŪRA

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

24. Statybinio keltuvo savininkas privalo užtikrinti, kad statybinis keltuvas būtų naudojamas pagal paskirtį bei gamintojo numatytomis sąlygomis ir visą jo naudojimo laiką būtų tinkamai techniškai prižiūrimas bei remontuojamas pagal gamintojo naudojimo dokumentuose ir šiose Taisyklėse nustatytus reikalavimus.

25. Statybinio keltuvo savininkas arba licencijuota įmonė pagal sutartyje dėl statybinio keltuvo nuolatinės priežiūros jai perduotas funkcijas privalo užtikrinti saugų statybinio keltuvo naudojimą:

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

25.1. tvarkomuoju dokumentu paskirti statybinio keltuvo priežiūros meistrą, turintį tinkamą kvalifikaciją ar specialias žinias ir įgūdžius, kaip nustatyta Įsakyme Nr. A1-333;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

25.2. krovininiam statybiniam keltuvui valdyti ir kroviniams pakrauti ir iškrauti paskirti statybinio keltuvo savininko nustatyta mokymo ir žinių patikrinimo tvarka išmokyta operatorių. Operatoriais gali būti ne jaunesni kaip 18 metų asmenys;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

25.3. statybiniams keltuvams montuoti, išmontuoti ar atlikti nuolatinę priežiūrą tvarkomuoju dokumentu skirti darbuotojus, turinčius tinkamą kvalifikaciją ar specialias žinias ir įgūdžius, kaip nustatyta Įsakyme Nr. A1-333;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

25.4. visą statybinio keltuvo naudojimo laiką saugoti keltuvo naudojimo dokumentus, įgaliotų įstaigų atliktų techninės būklės tikrinimų protokolus bei keltuvo registravimo potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre pažymėjimą;

25.5. turėti ir pildyti statybinio keltuvo priežiūros žurnalą. Jeigu šis žurnalas nėra numatytas gamintojo pateiktuose naudojimo dokumentuose, jį privalo parengti įrenginio savininkas;

25.6. užtikrinti, kad statybinio keltuvo priežiūros meistras, operatorius bei keltuvo techninę priežiūrą vykdančio personalas gautų visapusišką informaciją apie saugų keltuvo naudojimą, būtų supažindinti su gamintojo pateikta keltuvo technine ir naudojimo dokumentacija bei vadovautsi atitinkamomis darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijomis;

25.7. atsižvelgdamas į gamintojo rekomendacijas, nustatyti tokią statybinio keltuvo nuolatinės priežiūros bei remonto tvarką ir organizuoti priežiūros darbus taip, kad jis visada būtų tvarkingas ir tinkamas saugiai naudoti;

25.8. nedelsiant pašalinti statybinio keltuvo gedimus ar naudojimo trūkumus ir, jei būtina, sustabdyti statybinio keltuvo naudojimą, kai nustatoma, kad dėl atsiradusių gedimų ar kitokių veiksmų gali įvykti avarija arba nelaimingas atsitikimas.

26. Žinios apie priežiūros meistro ir operatoriaus skyrimą (skyrimo data, paskirtojo vardas, pavardė bei darbdavio tvarkomojo dokumento žyma) įrašomos į statybinio keltuvo priežiūros žurnalą. Toks įrašas turi būti daromas kiekvieną kartą, kai paskiriamas naujas priežiūros meistras ar operatorius.

27. Krovininį statybinį keltuvą valdyti leidžiama tik paskirtam keltuvo operatoriui. Į krovininio statybinio keltuvo platformą (pakraunant arba iškraunant krovinius) gali įeiti tik instruktuoti asmenys.

28. Kelti žmones krovininiu statybinio keltuvu draudžiama. Prireikus apmokymams ir instruktuotiems asmenims leidžiama jais naudotis sumontavimo, išmontavimo, techninės priežiūros ir kontrolės metu.

29. Žmonėms ir kroviniams kelti skirtus statybinius keltuvus valdyti, pakrauti ir iškrauti krovinius gali asmenys, turintys teisę patekti į statybietę. Žmonėms ir kroviniams kelti skirtiems statybiniams keltuvams valdyti operatoriaus skirti nebūtina. Keltuvo savininkas, naudotojas ar statybietės darbų saugos koordinatorius gali nustatyti ir kitokias (griežtesnes) žmonėms ir kroviniams kelti skirtų statybinių keltuvų naudojimo sąlygas.

30. Žmonėms ir kroviniams kelti skirtų statybinių keltuvų kabinoje privalo būti užrašyta ši informacija:

30.1. vardinė apkrova ir didžiausias leidžiamas kelti asmenų skaičius;

30.2. apribojimai dėl krovinių padėties ir apkrovos koncentracijos;

30.3. priežiūros meistro pavardė ir telefono numeris.

31. Prie žmonėms ir kroviniams kelti skirtų statybinių keltuvų sustojimo aikštelių turi būti iškabintos naudojimo ir valdymo instrukcijos bei draudimo ir perspėjantieji užrašai, taip pat priežiūros meistro pavardė ir telefono numeris.

32. Krovinių statybinių keltuvų platformos matomoje vietoje privalo būti užrašyta ši informacija:

32.1. vardinė apkrova;

32.2. užrašas „Žmones kelti draudžiama“;

32.3. užrašas „Keltuvu gali naudotis tik atestuoti ir instruktuoti asmenys – operatoriai“;

32.4. apribojimai dėl krovinių padėties ir apkrovos koncentracijos;

32.5. priežiūros meistro pavardė ir telefono numeris.

33. Prie krovinių statybinių keltuvų krovos aikštelių turi būti draudimo ir perspėjantieji užrašai „Žmones kelti draudžiama“, „Tik atestuotiesiems ir instruktuotiems asmenims – operatoriams“ ir užrašas su priežiūros meistro pavardė ir telefono numeriu. Gali būti ir kiti saugai užtikrinti būtini užrašai.

34. Jeigu statybinio keltuvo naudojimo metu užrašai nusitrina ar kitaip yra pažeidžiami, jie turi būti atstatyti. Jeigu užrašai yra ne lietuvių kalba, juos statybinio keltuvo savininkas turi išversti ir užrašyti lietuviškai. Rašmenų aukštis turi būti ne mažesnis kaip 25 mm.

35. Statybinio keltuvo priežiūros žurnale turi būti įrašomi šie duomenys:

35.1. savininko pavadinimas ir įrašo data;

35.2. savininko arba licencijuotos įmonės vadovo paskirto priežiūros meistro ir operatoriaus (kai būtinas) skyrimo data, vardas, pavardė ir tvarkomojo dokumento žymenys;

35.3. įgaliotos įstaigos atliekamų patikrinimų datos, išvados ir patikros protokolo žymenys;

35.4. statybinio keltuvo sumontavimo ir išmontavimo statybvietyje bei vietoje data ir statybvietyje pavadinimas;

35.5. atlikto remonto ar reguliavimo trumpa charakteristika, darbą atlikusio asmens pavardė ir data;

35.6. pakeistų detalių ar mazgų žymenys ir jų keitimo data;

35.7. nustatyti statybinio keltuvo pažeidimai naudojimo metu;

35.8. incidentai ir avarijos, jų trumpas aprašymas ir data.

36. Statybinio keltuvo priežiūros meistras, vykdydamas savo funkcijas, turi:

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

36.1. užtikrinti tinkamą statybinio keltuvo techninės būklės ir saugaus naudojimo nuolatinę priežiūrą ir kontrolę, rūpintis, kad jis būtų techniškai tvarkingas ir naudojamas pagal gamintojo nurodymus bei šias Taisykles;

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

36.2. leisti aptarnauti statybinį keltuvą tik kvalifikuotiems darbuotojams, rūpintis, kad statybinį keltuvą aptarnaujantis personalas gautų reikalingas instrukcijas ir kitą techninę dokumentaciją;

36.3. konsultuoti bei informuoti statybinį keltuvą aptarnaujančią personalą visais su saugiu statybinio keltuvo naudojimu susijusiais klausimais, tikrinti ir reikalauti, kad statybinius keltuvus aptarnaujantis personalas tinkamai vykdytų savo funkcijas bei instrukcijų reikalavimus;

36.4. rūpintis, kad laiku būtų patikrinta statybinio keltuvo techninė būklė, šalinami jos metu nustatyti trūkumai, kontroliuoti, kaip vykdomi jo, įgaliotos įstaigos eksperto ir kitų kontroliuojančių institucijų pareigūnų raštiški nurodymai, susiję su saugiu statybinio keltuvo naudojimu;

36.5. tvarkyti statybinio keltuvo priežiūros žurnalą, saugoti keltuvo techninę dokumentaciją;

36.6. leisti naudoti statybinį keltuvą tik tada, kai jis yra techniškai sutvarkytas ir naudojamas pagal

gamintojo nurodymus bei šias Taisykles;

36.7. neleisti naudoti statybinio keltuvo arba nutraukti jo naudojimą, jeigu nustatoma, kad statybinį keltuą aptarnaujantis ir prižiūrintis personalas nevykdo arba neteisingai vykdo gamintojo instrukcijas, nesilaiko šių Taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimų arba atsiranda gedimų ar kitų veiksmų, dėl kurių gali įvykti avarija arba nelaimingas atsitikimas;

36.8. organizuoti ar atlikti žmonėms ir kroviniams kelti skirtuose keltuvuose užstrigusiu keleivių saugaus išlaisvinimo ar evakavimo darbus;

36.9. *Neteko galios nuo 2017-07-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

36.10. kontroliuoti ir tikrinti, kad statybiniai keltuvai būtų surenkami, išardomi ir gabenami laikantis gamintojo pateiktų nurodymų bei reikalavimų.

37. Pagrindinės krovininio statybinio keltuvo operatoriaus funkcijos yra šios:

37.1. prieš pradėdamas darbą, krovininio statybinio keltuvo operatorius privalo atlikti kasdieninį keltuvo patikrinimą. Jo metu operatorius privalo:

37.1.1. patikrinti, ar tinkamai veikia valdymo bei saugos įtaisai, stabdžių sistema ir kiti apsaugos elementai;

37.1.2. patikrinti, ar tvarkinga platforma, jos durų fiksatoriai bei krovos aikštelės apsauginiai aptvarai;

37.1.3. patikrinti elektros bei kitos įrangos, turinčios reikšmės saugiam statybinio keltuvo darbui, būklę;

37.1.4. nustatęs, kad statybinis keltuvas netvarkingas, turi imtis priemonių, kad pažeidimai būtų pašalinti, ir, jei pažeidimų pašalinti negalima, nepradėti naudoti statybinio keltuvo ir apie tai nedelsiant pranešti priežiūros meistriui;

37.1.5. prieš keliant krovinį statybiniu keltuvu, įsitikinti, kad pavojingose zonose nėra asmenų ar kitų kliūčių, galinčių turėti įtakos saugiam darbui, ir imtis priemonių asmenims ar kliūtims pašalinti;

37.2. kontroliuoti, kad, pakraunant krovininį statybinį keltuą, nebūtų viršyta jo vardinė apkrova, o krovinys ar jo dalys neišsikištų už platformos gabaritų;

37.3. užtikrinti, kad krovininiu statybiniu keltuvu nebūtų keliami žmonės;

37.4. neleisti naudotis krovininiu statybiniu keltuvu asmenims, neturintiems tam teisės;

37.5. nutraukti krovininio statybinio keltuvo naudojimą, jeigu aplinkos sąlygos (vėjo greitis, apledėjimas, liūtis ir pan.) pablogėja taip, kad, joms esant, gamintojo pateiktose naudojimo instrukcijose nurodyta nutraukti darbą;

37.6. užtikrinti, kad, baigus darbą, krovininio statybinio keltuvo platformoje nebūtų krovinų, o keltuvo platforma pastatyta saugioje stovėjimo padėtyje, kaip nurodyta gamintojo. Taip pat turi sutvarkyti, išjungti ir užrakinti keltuą ar patekimo į krovos aikštelę vartelius, kad būtų neįmanoma keltuvu neleistinais pasinaudoti.

38. Statybiniai keltuvai turi būti surenkami ir išardomi, laikantis gamintojo rekomendacijų ir atsižvelgiant į sunkių dalių kėlimą ir jų stropavimo būdą.

39. Statybiniai keltuvai turi būti pervežami į statyb vietę naudojimo instrukcijoje numatytu būdu bei tvarka, o jų konstrukcijos turi būti apsaugotos nuo pažeidimų ar deformacijų.

40. Montuojant keltuvus turi būti naudojami gamintojo techninėje dokumentacijoje nurodyti atitinkami varžtai (nurodyto skersmens, ilgio, kokybės, atsparumo klasės).

41. Nusidėvėjusios statybinio keltuvo dalys turi būti keičiamos vadovaujantis gamintojo naudojimo dokumentuose nurodytais kriterijais ir tokiais, kurios nurodytos techninėje dokumentacijoje.

42. Atsižvelgiant į konkrečios statyb vietės specifiką, saugai užtikrinti statybinio keltuvo savininkas, naudotojas ar statinio statybos saugos ir sveikatos koordinatorius gali nustatyti ir griežtesnes negu šiose Taisyklėse statybinių keltuvų naudojimo sąlygas.

IV SKYRIUS TECHNINĖS BŪKLĖS TIKRINIMAS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

43. Savininkas turi organizuoti ir užtikrinti, kad būtų laiku atlikti įgaliotos įstaigos atliekami statybinio keltuvo techninės būklės tikrinimai. Įgaliota įstaiga, su kuria savininkas sudaro sutartį, privalo atlikti statybinio keltuvo techninės būklės tikrinimus:

43.1. pradedant naudoti pirmą kartą;

43.2. perkėlus ar sumontavus kitoje vietoje ar kitoje statybvietėje;

43.3. periodiškai, gamintojo naudojimo dokumentuose nustatytu periodiškumu. Jeigu keltuvo gamintojas nenustatė tikrinimų periodiškumo, tai ne rečiau kaip vieną kartą per 24 mėnesius;

43.4. po statybinio keltuvo avarijos arba remonto, kai buvo remontuojami ar keičiami mazgai ar detalės, turinčios tiesioginę įtaką keltuvo patvarumui ir saugumui (pagrindinis rėmas, pavaros sistema, stabdžiai, traukos lynai, perkrovos aptikimo įtaisai, nuo kritimo saugantis kabinos saugos įtaisai ir pan.).

44. Statybinio keltuvo savininkas privalo parengti statybinį keltuą įgaliotos įstaigos ekspertui tikrinti bei atlikti bandymus ir aprūpinti tam būtinomis priemonėmis (pvz., statiniam ar dinaminiam bandymui reikalingais kroviniais).

45. Atliekant statybinio keltuvo techninės būklės tikrinimą, turi dalyvauti už jo nuolatinę priežiūrą atsakingas savininko arba licencijuotos įmonės vadovo paskirtas statybinio keltuvo priežiūros meistras.

46. Statybinio keltuvo techninės būklės patikrinimo tikslas – nustatyti, kad:

46.1. statybinis keltuvas, jo pastatymas ir sumontavimas atitinka gamintojo pateiktą įrenginio techninių bei naudojimo dokumentų, šių Taisyklių ir kitų norminių teisės aktų reikalavimus;

46.2. statybinis keltuvas techniškai tvarkingas ir gali būti saugiai naudojamas;

46.3. statybinio keltuvo nuolatinė priežiūra atliekama pagal šių Taisyklių ir gamintojo pateiktą naudojimo dokumentų reikalavimus ir šių Taisyklių nustatyta tvarka yra paskirtas priežiūros meistras ir operatorius

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

47. Tikrinant būtina vadovautis gamintojo pateiktais statybinio keltuvo naudojimo dokumentais, juose numatytų periodinių tikrinimų ir bandymų dažnumu, apimtimi bei metodais.

48. Įgaliotos įstaigos, laikydamosi gamintojo naudojimo dokumentuose pateiktų nurodymų, gali pasirengti statybinio keltuvo patikros ir bandymo metodiką.

49. Tikrinant statybinį keltuą prieš pradedant naudoti pirmą kartą, įgaliotos įstaigos ekspertas, be gamintojo nurodyto tikrinimo apimties, privalo patikrinti:

49.1. ar keltuvas yra gamintojo išbandytas ir ar yra įrašas apie tai techninės priežiūros žurnale;

49.2. ar keltuvas paženklintas CE ženklu, turi atitikties deklaraciją ir naudojimo dokumentus bei techninės priežiūros žurnalą;

49.3. ar tinkamai įrengti keltuvo pamatai ir ar keltuvas tinkamai pritvirtintas prie statinio;

49.4. ar tinkamai įrengti pagrindo ir krovos ar sustojimo aikštelių aptvarai;

49.5. ar saugūs atstumai atitinka gamintojo nustatytus dydžius;

49.6. ar paskirtas priežiūros meistras ir kai būtina – operatorius.

50. Tikrinant perkeltą ar sumontuotą kitoje statybvietėje statybinį keltuą, ekspertas privalo vadovautis gamintojo pateiktais naudojimo dokumentais ir taip pat privalo patikrinti:

50.1. ar informacija apie statybvietės pasikeitimą įrašyta į keltuvo techninės priežiūros žurnalą;

50.2. ar keltuvas funkcionuoja tinkamai.

51. Periodinio tikrinimo metu statybinis keltuvas turi būti patikrintas ir išbandytas statiškai ir dinamiškai gamintojo nustatyta tvarka ir nurodytomis apkrovomis. Jeigu tikrinimo periodiškumas gamintojo nenurodytas, tikrinimai turi būti atliekami ne rečiau kaip vieną kartą per 24 mėnesius.

52. Įgaliotos įstaigos ekspertas, įvertinęs statybinio keltuvo techninę būklę, turi teisę numatyti ir trumpesnį tikrinimo periodiškumą.

53. Tikrinant keltuvą po avarijos arba remonto, būtina patikrinti ir išbandyti tuos mazgus, kurie buvo paveikti avarijos metu, arba tuos, kurie buvo remontuojami, ir išbandyti tas keltuvo funkcijas, kurioms įtakos turi šie mazgai.

54. Atlikus statybinio keltuvo techninės būklės tikrinimą, įgaliotos įstaigos ekspertas surašo 2 egzempliorius tikrinimo ataskaitos (arba protokolo) ir privalo padaryti įrašą keltuvo priežiūros žurnale. Žurnalo įrašė ir patikrinimo ataskaitoje turi būti padaryta išvada (pvz., „Tinkamas naudoti“, „Naudoti draudžiama“, „Nustatyti pažeidimai (gedimai).... Pašalinus pateikti pakartotinai tikrinti“ ir pan.). Vieną tikrinimo ataskaitos egzempliorių saugo statybinio keltuvo savininkas, o antrą – įgaliota įstaiga.

55. Kai įgaliotos įstaigos ekspertas, atlikdamas statybinio keltuvo techninės būklės patikrinimą, nustato esminius statybinio keltuvo konstrukcijų, mechanizmų ar sistemų pažeidimus arba gedimus, mazgų ir detalių susidėvėjimus, dėl kurių pripažįsta jį netinkamu naudoti arba kai nėra paskirta kvalifikuoto prižiūrinčio personalo, jis tai įrašo priežiūros žurnale ir apie tai raštu nedelsdamas privalo informuoti statybinio keltuvo savininką arba licencijuotą įmonę bei atitinkamą Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos teritorinį skyrį.

56. Duomenis apie atliktus statybinio keltuvo techninės būklės tikrinimus įgaliotos įstaigos ekspertas privalo įvesti į potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registrą Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų nustatyta tvarka.

57. Patikrintą ir pripažintą tinkamu saugiai naudoti įrenginį įgaliotos įstaigos ekspertas paženkliną nenutrinamu ženklu (lipduku), kuriame turi būti nurodytas įgaliotos įstaigos pavadinimas ir atlikto techninės būklės tikrinimo data (metai). Ženklas tvirtinamas techninių duomenų lentelėje arba prie valdymo pulto.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Pakeistas skyriaus pavadinimas:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

58. Asmenys, pažeidę šių Taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-650](#), 2015-11-13, paskelbta TAR 2015-11-16, i. k. 2015-18141

Nr. [A1-187](#), 2016-04-12, paskelbta TAR 2016-04-12, i. k. 2016-08696

59. Statybinių keltuvų avarijos tiriamos Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr. A1-232/4-306 „Dėl Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

60. Nelaimingi atsitikimai, susiję su statybinių keltuvų naudojimu, tiriami pagal Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 2 d. nutarimu Nr. 1118 „Dėl Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo

Punkto pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

Statybinių keltuvų naudojimo ir
priežiūros taisyklių
1 priedas

NORMINIŲ TEISĖS AKTŲ NEBAIGTINIS SĄRAŠAS

Neteko galios nuo 2017-07-08.

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

Statybinių keltuvų naudojimo ir
priežiūros taisyklių
2 priedas

DARNIŲJŲ STANDARTŲ, SUSIJUSIŲ SU PLATFORMINIAIS KĖLIMO ĮRENGINIAIS, NEBAIGTINIS SĄRAŠAS

Neteko galios nuo 2017-07-08

Priedo pakeitimai:

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-650](#), 2015-11-13, paskelbta TAR 2015-11-16, i. k. 2015-18141

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. A1-707 „Dėl Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-187](#), 2016-04-12, paskelbta TAR 2016-04-12, i. k. 2016-08696

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. A1-707 „Dėl Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Įsakymas

Nr. [A1-380](#), 2017-07-05, paskelbta TAR 2017-07-07, i. k. 2017-11712

Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. A1-707 „Dėl Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo